

pravosudna mreža
BOSNE I HERCEGOVINE
правосудна мрежа
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
justice network
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

forum građana tuzle

HELSINKI
COMMITTEE FOR
HUMAN RIGHTS
IN REPUBLIKA SRPSKA

Helsinški odbor za ljudska prava
u Republici Srpskoj

NEWSLETTER BILTEN

Pokretanje Pravosudne mreže BiH inicirali su Forum građana Tuzle i Helsinški odbor za ljudska prava u RS, kao dio aktivnosti Projekta održivosti civilnog društva (CSSP). Osnovna svrha Mreže je doprinos nezavisnosti, efikasnosti, nepristrasnosti i samostalnosti bh. pravosuđa.

| Broj 6. |

NOVOSTI

Ispred ministarstva pravosuđa izabrali Miss neučinkovitosti

Naime, nepoznate osobe su 10.06.2015 postavile spomenik ispred Ministarstva pravde Republike Hrvatske, a sve kako bi ukazali na teško stanje u pravosuđu naše zemlje koje po njihovom mišljenju nije ni neovisno, a ni učinkovito.

"Nakon teškog djetinjstva i odrastanja u pogrešnom uvjerenju kako bi pravda trebala biti nepristrana, neovisna i dostižna, pod svoje su je uzeli političari i izveli na pravi put. Požrtvovni mentori ujedno su bili najveća podrška Božici tijekom natjecanja na kojem su se dugogodišnji trud i odricanje napokon isplatili", stoji u poruci.

Kip ispred Ministarstva pravosuđa dobio je tako lentu, ali i zatvorsku "Kuglu".

"U prilog uvjerljivoj pobjedi proglašene misice idu i mnogi statistički pokazatelji. Tako joj za rješavanje sporova treba u prosjeku 386 dana, što je svrstava na 6. mjesto odostraga među kolegicama u EU. Vrhunsko 3. mjesto odostraga drži u kategoriji (ne)ovisnosti, a visoko mišljenje njenih sunarodnjaka o njoj potvrđuje i više od 11 tisuća tužbi na Europskom sudu za ljudska prava u Strasbourgu", stoji u poruci.

Podsjeća se da je pravosuđe u Hrvatskoj u zadnjih desetak godina ocjenjeno sa svega četvorkom prema Globalnom korupcijskom barometru Transparency internationala.

"Razdragana misica na kraju je zahvalila svima, osobito svojim mentorima što su vjerovali u nju i obećala da će nastaviti naporno raditi za pravdu i mir u Hrvatskoj", stoji na kraju poruke.

Index.hr

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Centar za promociju civilnog društva

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Britanska Ambasada
Sarajevo

Strategija za reformu sektora pravde u Bosni i Hercegovini za period od 2014. do 2018. godine

U novembru 2013. godine, tokom šestog sastanka Strukturiranog dijaloga o pravosuđu između Evropske unije (EU) i Bosne i Hercegovine (BiH), održanog u Banjaluci, po pitanju izrade nove Strategije za reformu sektora pravde u BiH za period od 2014. do 2018. godine (SRSP u BiH), Evropska komisija (EK): „Poziva Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine da završi postupak izrade revidirane Strategije za reformu sektora pravde (SRSP), uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem djelotvornog sistema praćenja njenog provođenja. Ponavlja da je usvajanje SRSP ključni strateški korak i u cilju dobivanja pomoći iz IPA sredstava. U tom pogledu, poziva se na niz odgovarajućih preporuka iz poglavlja 9., usvojenih nakon plenarne sjednice Strukturiranog dijaloga, održane u Brčkom.“

Iako strategije, poput Srednjoročne razvojne strategije, Strategije za reformu javne uprave i Strategije integrisanja BiH u EU, te međunarodni sporazumi, kao što je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, osiguravaju opći strateški okvir koji daje smjernice za određene elemente planiranja i izrade budžeta u sektoru pravde u BiH, postoji potreba izrade strategije koja se usmjerava na sektor pravde u BiH, kao usklađen sistem u koji je uključen veći broj institucija.

Postojanje strategije za sektor pravde u BiH osigurava usklađene i koordinirane aktivnosti koje rezultiraju pozitivnim efektima. To omogućuje institucijama sektora pravde u BiH planiranje i utvrđivanje prioriteta u vezi sa korištenjem nedovoljnih finansijskih sredstava. Strategija omogućava da se kod planiranja uzmu u obzir međusobni odnosi između različitih institucija sektora pravde u BiH, posebno kada aktivnosti iz jednog dijela mogu imati uticaj na neki drugi dio ovog sektora.

Opći cilj i osnovna vodilja u izradi SRSP u BiH je stvaranje zajedničkog dugoročnog strateškog okvira, koji sadrži usaglašene dugoročne prioritete za budući razvoj ovog sektora u cjelini, kao i realne reformske aktivnosti.

Ova strategija izrađena je zajedničkim radom ministarstava pravde BiH, entiteta i kantona, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (VSTV) i Pravosudne komisije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (PK BD) i predstavnika udruženja sudija, tužilaca, advokata, notara, medijatora i drugih nevladinih organizacija.

Tokom izrade SRSP u BiH, nepostojanje konsenzusa je dovelo do izdvajanja određenih strateških programa. Iako su izdvojena iz SRSP u BiH, dogovoreno je da je o ovim pitanjima potrebno dodatno raspravljati.

Koristimo priliku da se zahvalimo svima koji su doprinijeli izradi SRSP u BiH, a posebno članovima funkcionalnih radnih grupa (FRG), čiji je zadatak bio izrada strateških programa za sektor pravde u BiH i ostalima koji su dali svoj doprinos, kroz davanje primjedbi, sugestija i prijedloga. Na kraju, želimo se zahvaliti Vladi Švicarske na tehničkoj podršci u izradi SRSP u BiH.

U ovom broju biltena objavljujemo treći dio dokumenta Strategije za reformu sektora pravde u Bosni i Hercegovini za period od 2014. do 2018. godine.

Ukoliko želite, ovaj dokument u cijelosti možete preuzeti Online s sljedeće web adrese:
<http://pravosudnamreza.org.ba/download/SRSPuBiH.pdf>

STRATEGIJA

ZA REFORMU SEKTORA PRAVDE U BOSNI I HERCEGOVINI ZA PERIOD OD 2014. DO 2018. GODINE (III dio) - Sarajevo, maja 2015. godine

- 1) *Proces evropskih integracija, u kombinaciji sa decentralizovanom strukturom BiH, čini nužnim uspostavljanje instrumenata koji će osigurati pravnu usklađenost, kao i efektivnu i efikasnu koordinaciju politika između različitih nivoa vlasti u BiH,*
- 2) *Pravnu i efektivnu usklađenost i koordinaciju je teško postići bez razvijenih kapaciteta unutar ministarstava, pravde u BiH, VSTV i PK BD, naročito u pogledu broja zaposlenih, vještina koje posjeduju i odgovarajućih materijalno-tehničkih sredstava,*
- 3) *Kapaciteti koji se odnose na izradu politika i strateško planiranje unutar ministarstava, pravde u BiH, VSTV i PK BD potrebni su radi olakšavanja usklađivanja i koordinacije što je od presudne važnosti za ispunjavanje reformskih zahtjeva čiji broj se povećava,*
- 4) *Sistemi odgovornosti moraju biti uspostavljeni radi pružanja jamstva da reformske inicijative jednako služe zahtjevima građana i procesu evropskih integracija,*
- 5) *Uspostavljanje sistema upravljanja efektima, koji omogućavaju onima koji odlučuju, kao i javnosti, da bolje procijene napredak ostvaren u reformskim inicijativama i utvrde oblasti u kojima su potrebne dodatne inicijative, osnova je za veći nivo odgovornosti, kao i efektivnu usklađenost i koordinaciju,*
- 6) *Svaki od ovih elemenata podržava sistem prikupljanja, razmjenjivanja, analiziranja i predstavljanja informacija, kao preduslova za efektivno upravljanje sadašnjim i budućim reformskim inicijativama u BiH.*

Strategije koje se bave posebnim pitanjima unutar sektora pravde u BiH

Pored spomenutih razvojnih, sektorskih ili višesektorskih strategija, u sektoru pravde u BiH je započeta ili okončana izrada određenog broja strategija koje se bave posebnim pitanjima iz ovog sektora, kao što su:

- 1) *Državna strategija za rješavanje predmeta ratnih zločina u BiH,*
- 2) *Strategija borbe protiv maloljetničke delinkvencije na entitetskim nivoima,*
- 3) *Strategija tranzicijske pravde u BiH (u izradi).*

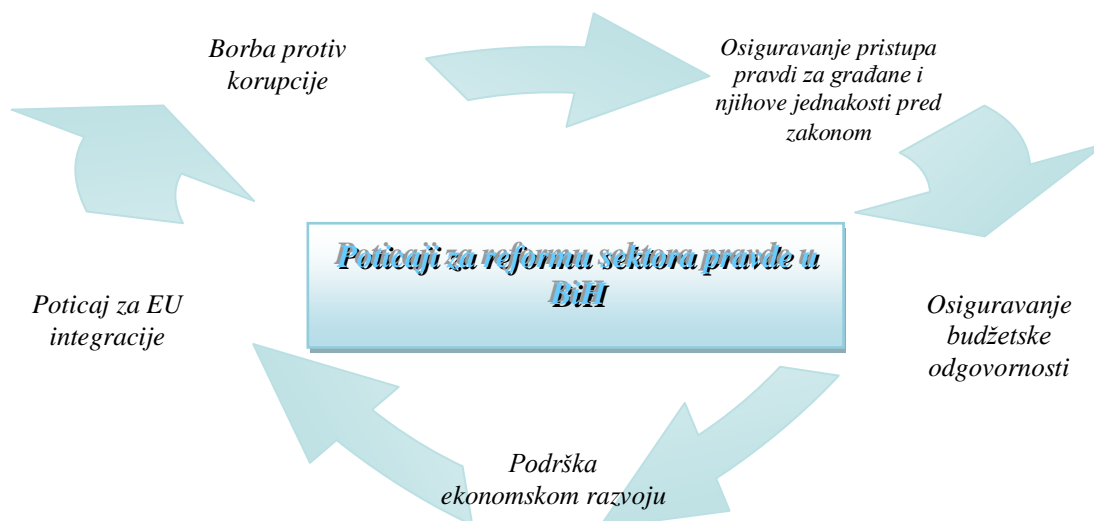
Budući da SRSP u BiH nastoji identifikovati oblasti reforme koje nisu bile ranije utvrđene ili usaglašene, te postići konsenzus u vezi sa njima, aktivnosti utvrđene u ovim strategijama ne ponavljaju se u SRSP u BiH. Da bi aktivnosti predviđene SRSP u BiH sigurno bile usklađene sa aktivnostima predviđenim u gore spomenutim posebnim strategijama iz sektora pravde u BiH, provođenje sve tri strategije će morati biti koordinirano. Radi osiguravanja koordinacije, sve tri spomenute strategije treba pratiti putem MK.

Institucije nadležne za provođenje inicijativa predviđenih u gore spomenutim strategijama trebale bi redovno izvještavati članove MK o napretku, u skladu sa metodologijom koja će se koristiti za praćenje SRSP u BiH.

Poticaaji za reformu

Nakon utvrđivanja najvažnijih elemenata reforme, koje proizlaze iz postojećih strateških dokumenata, dalja analiza ovih pitanja i konsultacije u sektoru pravde u BiH doveli su do utvrđivanja određenog broja najvažnijih reformskih poticaja. Ovi poticaji su pomogli donošenju odluka u vezi sa strateškim oblastima reforme koji su uključeni u SRSP u BiH.

Ti poticaji su predstavljeni na slijedećem grafikonu i detaljnije opisani u dijelu teksta koji slijedi iza toga.

1. Borba protiv korupcije

BiH se mora ozbiljno uhvatiti u koštac sa korupcijom, kako bi zaštitila ljudska prava i zadovoljila kriterije za pristupanje EU. Problemi koji ometaju procesuiranje u predmetima korupcije u BiH dijelom su posljedica i rascjepkanosti pravosudnog sistema. S tim u vezi, a u skladu sa EU politikama o korupciji, bit će potrebno poboljšati koordinaciju između različitih tijela zaduženih za prevenciju i borbu protiv korupcije.

Takođe će biti potrebno da se osigura efektivna i stalna komunikacija između pravosudnih institucija u BiH i nevladinog sektora. Dosljedna primjena Zakona o slobodi pristupa informacijama povećat će otvorenost i odgovornost, te doprinijeti provođenju strategija za borbu protiv korupcije.

Borba protiv korupcije u pravosuđu je još jedan od vidova reforme sektora pravde u BiH, koji je usmjeren na zaštitu ljudskih prava. Postoji nekoliko razloga za to: korupcija u pravosuđu potkopava povjerenje građana u vladavinu prava, oduzima im ustavno pravo na nepristrasno i pravedno suđenje i pravedne sudske odluke. Korumpirani nosioci pravosudnih funkcija prijetnja su pravu građana da imaju jednak tretman pred zakonom. Jednako je važno osigurati da je pravosuđe zaštićeno od pritisaka i uticaja i da sudije i tužioci snose odgovornost u slučajevima korupcije.

2. Osiguravanje pristupa pravdi za građane i njihove jednakosti pred zakonom

Provedene reforme u sektoru pravde u BiH podigle su očekivanja javnosti u pogledu pravosuđa. Građani i nevladine organizacije sve više zahtijevaju veću otvorenost i efikasnost od institucija sektora pravde u BiH. Složena organizacija upravljanja u BiH, u kombinaciji sa konstantno prisutnim fiskalnim ograničenjima, čini sistem podložnim nejednakostima. Loši opći ekonomski uslovi takođe prijetje ugrožavanju sposobnost pojedinaca i pravnih osoba da osiguraju da se njihova građanska i institucionalna prava zakonski ostvaruju pred institucijama u BiH. Najvažniji činioci u povećavanju jednakog pristupa pravdi uključuju podizanje nivoa svijesti u javnosti o tome na koji način bi sektor pravde u BiH trebao funkcionisati, te kako se može ostvarivati pristup informacijama.

Nedostatak obimnijeg sistema besplatne pravne pomoći na pojedinim nivoima u BiH mora se otkloniti, kako bi se osiguralo da ekonomski status ne sprečava pojedinaca da ostvaruje svoja prava pred zakonom.

3. Osiguravanje budžetske odgovornosti

Sposobnost i odgovornost pravosuđa u BiH u upravljanju budžetskim sredstvima je važna pretpostavka za osiguravanje njegove odgovornosti pred građanima, te osiguravanje nezavisnosti od izvršnih i zakonodavnih vlasti. Ovo zahtijeva da je pravosuđe u BiH otvoreno i odgovorno za utrošak traženih i odobrenih finansijskih sredstava. U tom smislu, promovisanje vrijednosti, poput efikasnosti i kontrole troškova ne mogu se ostvariti kroz prosto uvođenje pokazatelja koji imaju za cilj mjerenje kvantitativnog učinka nosilaca pravosudnih funkcija u BiH, bez uzimanja u obzir kvalitete njihovog rada. Zadovoljavajući sistem odgovornosti zahtijeva uspostavljanje odgovarajućih vidova međuinstitucionalne saradnje između učesnika i između njih i društva. Cilj ove saradnje je da na otvoren način pokaže veze između pravosuđa, njegovog budžeta i usluga koje se pružaju.

4. Podrška ekonomskom razvoju

Održiv ekonomski razvoj je jedan od najvažnijih dugoročnih prioriteta BiH. Sektor pravde u BiH igra značajnu ulogu u podržavanju ekonomskog razvoja i stabilnosti. U tu svrhu, u dugoročnom periodu, sektor pravde u BiH mora pokazati efektivnost, efikasnost i otvorenost u svom radu. Ovo su najvažniji činioci koji će povećati investicije i privredne aktivnosti. Naročito su važni instrumenti koje sektor pravde u BiH podržava sa ciljem osiguravanja brze registracije poslovnih subjekata i rješavanja sporova između poslovnih subjekata. Jednako važni za održiv ekonomski razvoj u BiH su oblasti koja definišu pitanja likvidacije i stečaja poslovnih subjekata i zaštitu njihovih imovinskih prava.

5. Poticaj integraciji u EU

Na 4. sastanku Strukturisanog dijaloga, održanog u aprilu 2013. godine u Brčkom, EK:

- 1) „Ponavlja da pripremanje naredne Strategije za reformu sektora pravde 2014.-2018. predstavlja najvažniji strateški korak u pogledu podrške iz dolazeće IPA 2014.-2020.,
- 2) S tim u vezi, poziva sve zainteresovane strane da uzmu učešće i aktivno doprinesu izradi Strategije za reformu sektora pravde 2014.-2018. i akcionog plana za njeno provođenje, postavljajući realne ciljeve i mjerljive aktivnosti. Pripreme takođe moraju biti zasnovane na iscrpnoj analizi rezultata strategije iz perioda 2008.-2012.,
- 3) Podsjeća da je za očekivati od svih nadležnih ministarstava da posvete dužnu pažnju uvrštavanju aktivnosti koje budu zacrtane narednom Strategijom za reformu sektora pravde i akcionim planom za njeno provođenje u njihove godišnje planove rada.“

EK je iste preporuke ponovila i na 6. sastanku Strukturisanog dijaloga, održanog u novembru 2013. godine u Banjaluci, tražeći usvajanje revidirane SRSP u BiH.

Iz navedenog je vidljivo da je postupak izrade, usvajanja i provođenja SRSP u BiH direktno vezan sa procesom integrisanja BiH u EU.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

CGI
CENTRE FOR CIVILIAN RECONSTRUCTION
CENTAR ZA PROMOCIJU CIVILNOG DRUŠTVA

CPCD
Centar za promociju civilnog društva

pravosudna mreža
BOSNE I HERCEGOVINE

правосудна мрежа
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

justice network
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

forum građana tužile

u službi pravde!

HELSINKI
COMMITTEE FOR
HUMAN RIGHTS
Helsinki odbor za ljudska prava
u Republici Srpskoj

POGLAVLJE 3: OBLASTI REFORME U SEKTORU PRAVDE U BIH

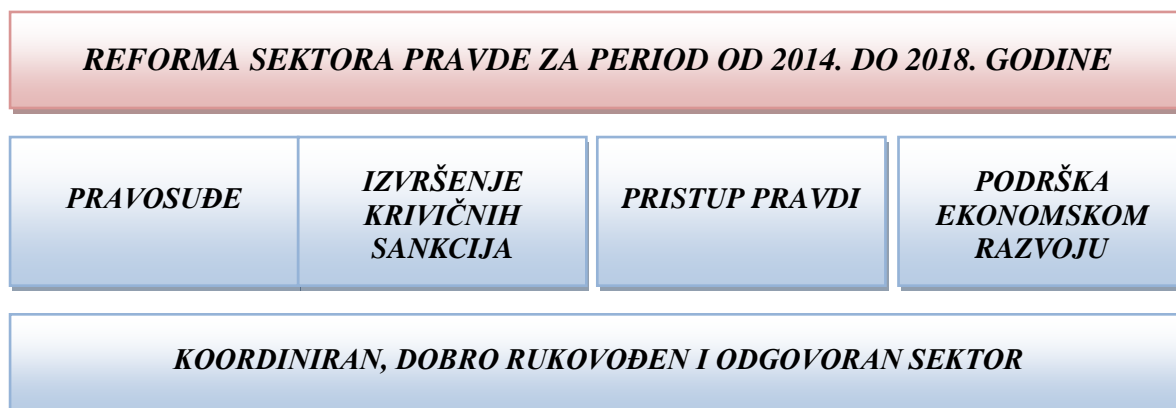
Sektor pravde u BiH suočava se sa određenim brojem pitanja koja zahtijevaju posebnu pažnju tokom narednih pet godina. Ova pitanja moguće je grupisati u nekoliko oblasti. Iako sam sektor pravde u BiH obuhvata mnogo više od strateških oblasti utvrđenih za potrebe SRSP u BiH, zaključeno je da će djelovanje u ovim strateškim oblastima imati najveće efekte u vezi sa najvažnijim reformskim potrebama, te da će odgovoriti na specifične zahtjeve koji potiču reforme u sektoru pravde u BiH.

Tri strateške oblasti reforme u sektoru pravde u BiH, koji neposredno proizilaze iz najvažnijih poticaja za reformu su: **pravosuđe, pristup pravdi i podrška ekonomskom razvoju.**

Ocijenjeno je da je jedan od najvažnijih preduslova za održanje do sada ostvarenog napretka u reformi krivičnog zakonodavstva reforma sistema za izvršenje krivičnih sankcija. S obzirom na mnogo pitanja kojim se treba pozabaviti u ovoj oblasti, **oblast izvršenja krivičnih sankcija** utvrđena je kao četvrta oblast reforme u slijedećih pet godina.

S obzirom na složenu pravnu i institucionalnu organizaciju u BiH, od posebne važnosti za ostvarivanje ciljeva iz svake od ove četiri najvažnije oblasti reforme su uspostavljanje sistema, postupaka i kapaciteta za koordiniranje i usklađivanje aktivnosti reforme. Njihovo rješavanje je potrebno da se osigura da su reformski naponi na svakom od nivoa vlasti u BiH usmjereni prema sličnim strateškim smjerovima i usklađeni sa zahtjevima EU integracija. Ukoliko se dodatno ne razviju kapaciteti ministarstava pravde da upravljaju reformama i da sebe i druge smatraju odgovornim za napredak koji je ostvaren ili nije ostvaren, uspjeh planiranih reformi će biti upitan. Zbog toga su **pitanja vezana za koordinaciju, rukovođenje i odgovornost sektora pravde u BiH** utvrđena kao peta oblast reforme.

Najvažnije oblasti reforme sektora pravde u BiH predstavljene su na slijedećem grafikonu:

Osim pitanja koja će se na koordiniran način rješavati putem ove strategije, svaka institucija sektora pravde u BiH suočava se sa vlastitim izazovima. Pitanja kojima se bavi ova strategija su ona u vezi kojih je potrebno skoro, ali isto tako i koordinirano, te u većini slučajeva zajedničko djelovanje, radi ispravljanja onih nedostataka za koje se ocijeni da su od prioritarnog značaja za cjelokupni sektor pravde u BiH.

Pitanja koja su posebna za institucije sektora pravde u BiH će se rješavati putem njihovih srednjoročnih planova rada, koji će podržavati široke pravce djelovanja iznesene u ovoj strategiji. Osnovni elementi koje treba uzeti u obzir prilikom povezivanja ove strategije i pojedinačnih srednjoročnih planova rada su obrazloženi na kraju ovog dokumenta.

POGLAVLJE 4: VIZIJA I DUGOROČNI PRIORITETI

Potrebno je da sektor pravde u BiH reaguje na najvažnije poticaje za reformu i pozabavi se pitanjima koja se trenutno pred njim nalaze, tako što će nastojati da ispuni određen broj uslova u dugoročnom periodu, kao što su:

- 1) Efikasnost,
- 2) Efektivnost,
- 3) Koordinacija,
- 4) Odgovornost,
- 5) Usklađenost sa EU standardima,
- 6) Osiguravanje vladavine prava.

Sva reformska nastojanja u dugoročnom periodu trebaju biti usmjerena prema ostvarivanju navedene vizije i dugoročnih prioriteta za sektor pravde u BiH.

Vizija i dugoročni prioriteti sektora pravde u BiH predstavljani su na slijedećem grafikonu:

